

Evžen Vitkovský

LEGENDY *mladé* LIBUŠE

Evžen Vítkovský

LEGENDY mladé LIBUŠE

PRAHA 2010

Veškeré situace i postavy jsou zcela neskutečné

© Evžen Vítkovský 2010

ISBN 978-80-254-5333-9

POLOČAS NAJÁD – rozverný román o hledání opravdové lásky.

Volně navazují:

LEGENDY MLADÉ LIBUŠE – přítomnost prostřídaná minulostí.

Volně navazuje:

SÁMOVA ŘÍŠE ŽEN – historická paralela předchozích příběhů.

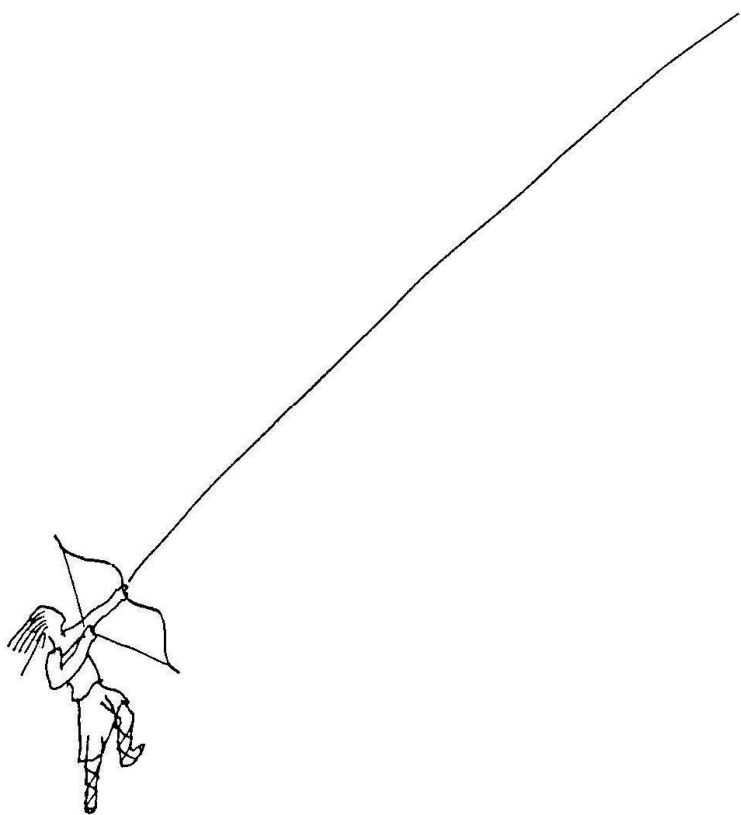
ÚVOD

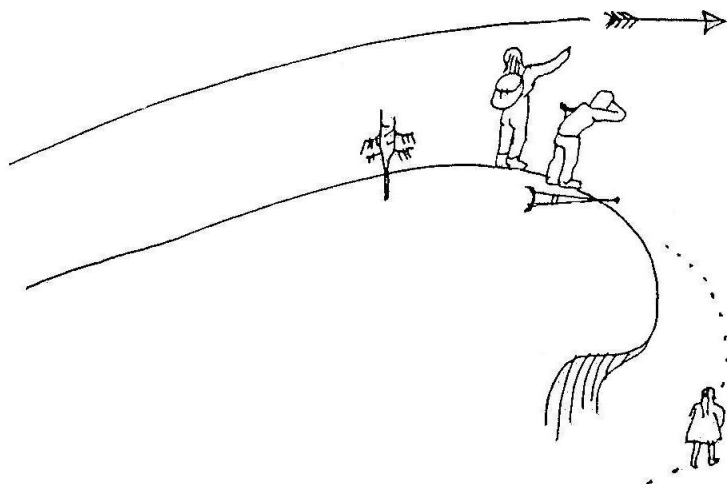
Po vlašném přijetí 'Dalibora' vymlouval Neruda Smetanovi další námět z dávné historie, dokud nepostřehl výjimečné možnosti Libuše: „A oni ji nechaj věštit?!“ rozzářil se.

Příběh poslední z *Libuší*, jasnoživé uklízečky v Gendrocentru, napojené na dávnou sestřičku *Lipku*, která stála v čele *První dívčí války* 'za muže' a založila se stopařem Čichem/Čechem rod, z něhož později vzešla i slavná dcera Krokova, je bytostně ženský námět.

Škoda že s tím nepřišla nějaká genderově korektnější autorka. Předem se omlouvám fiktivnímu sdružení žen i virtuální organizaci mužů za případná nedorozumění z nadsazené skutečnosti a různého pojetí humoru. Feministické hnutí, které zakrývá nedostatek nápadů trvalým antagonismem a ignoruje budoucnost přinášející matkám, družkám i zaměstnankyním nečekané těžké časy, neplní své hlavní *konceptční* poslání. Ženy by měly vědět, co se děje a jaké možnosti jim ještě zbývají.

Příběh dívky, jež našla své poslání a jasným myšlením a vroucným srdcem změnila osudy žen kolem sebe a nepřímo i úděl statečných bojovnic v *Sámově říši žen*, snad zaujme pár nových 'Libuší', které naleznou odvahu promyslet budoucnost vztahů – a jednat.

Pocity, které ji přemáhaly od chvíle, kdy poprvé zahlédla ten výrazný vrchol, Líba nechápala; radostné vzrušení střídaly vlny svíravé tísně. Bezděčně zpomalovala, jako by chtěla oddálit kontakt s místy, jež k ní tak silně promlouvala.

Na úpatí kopce vyložili paní doktorku, která se chtěla trochu projít, ale jen po rovince, podél potoka a dál pokračovali ve dvou.

Toman už na pravěkém slovanském hradišti kdysi byl. Navedl zaraženou řidičku k rozcestí, kde tehdy parkoval školní autobus, a s údivem si ještě po čtyřiceti letech vybavoval spolužačky; jejich jména, tváře i známky. Tehdejší jména a podoby. ... Jak asi prospívají dnes?

Líba zapnula náhon na čtyři kola a po kamenité cestě vystoupala až k hradbě trnitých křovin. Zajistila vůz a pomohla svému společníkovi vystoupit. „Je tu tak... divně,“ vydechla.

Mlčel, i on cítil zvláštní nepokoj..

Nahodila si batoh, ze kterého vyčnívaly dvě špice smrků. Uvnitř byl zábal zeminy s kořeny, rašelina do jámy a dvoulitrovka minerálky na zalití.

Pěšina, směřující k návrší, připomínala stezku zvěře.

Postupovali jen zvolna; Toman musel často odpočívat. Přesto měla pocit, že se k tomu *neznámému* blíží příliš rychle!

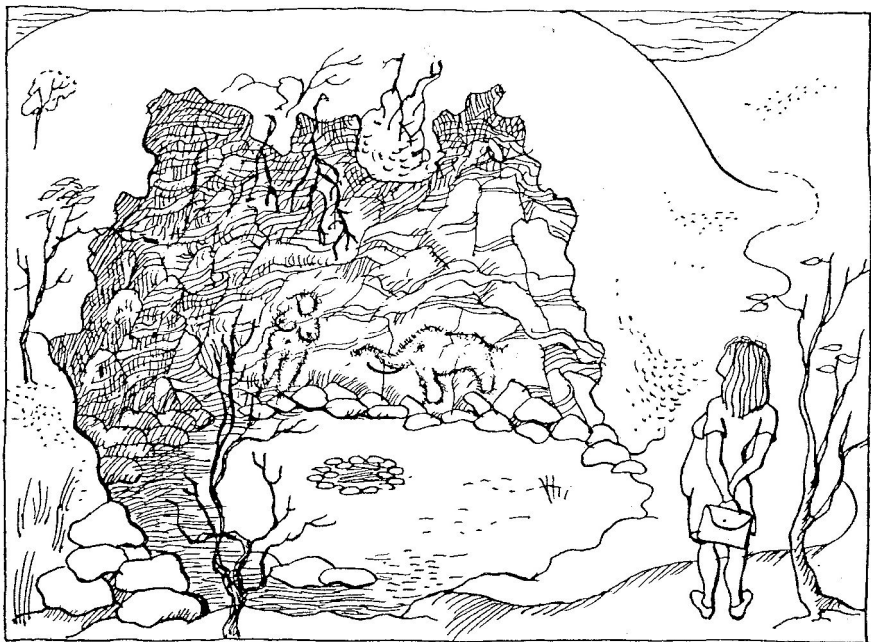
Za posledním valem hustého porostu se před nimi otevřel výhled do kraje. Obzor uzavíral souvislý hřeben Krušných hor od Klínovce až k Cínovci, na západní straně se rýsovalo nižší, ale členitější horské pásmo a ve vnitrozemí vystupovaly z nížin vyhaslé sopky Středohoří.

Hluboko pod nimi si spletí přerostlých vrb, divokého chmele a polámaných olší razily cestu bystřiny, svádějící vláhu z Doupovských hor.

„Dolánka a Leska, přítoky Liboce,“ vybavil si Toman výklad učitele. „Zítra splynou s Ohří, týden budou Labem a pak ztratí sladkost a slovanský charakter v moři cizí vody.“

Dívka a muž s berlemi zůstávali na větrné kótě při sobě a pohyb na úpatí kopce zachytili současně.

Zpod převislé skalní stěny, připomínající ilustraci z *Lovců mamutů*, a kdysi nejspíš přístřešku srstnatého matriarchátu, vyšla drobná postava v barvě naděje a loudavě se vydala pěšinou od vesnice k lučinám.

Doktorka zalitovala, že vystoupila už dole u můstku. Pouštěla ale děťátku rovnou přes bránci národní písničky a před tou holkou z bistra by se styděla. Ve svém pokročilém stavu uvítala, že dnešní výlet, korunovaný zapuštěním dalšího stromku na význačném místě (jako úlitbu bůžkům prapředků za Tomanovo uzdravení) odřídila Líba za ni.

Inženýr neměl v poraněných nohách ještě sílu a speciál s automatickou převodovkou a výsuvným sedadlem, který objednal, nebyl stále hotov.

Před týdnem předala Zuzanka oddělení hydroterapie v rehabilitačních lázních svému zástupci, a teď už jen počítala dny v hodinách tiché radosti i v minutách obav a pochybností.

Zamířila podél potoka k lesu, ale brzy ji zaujal na břehu padlý strom, jehož koruna se stále zelenala. Usedla na kmen, vyklouzla ze střevočků stále těsnějších, se zavřenýma očima slastně absorbovala teplo slunce a tíše si pozpěvovala. Založením byla najáda, vodu milovala a čerpala z ní útěchu.

Toman sledoval shora tu nevšední bytost nosící jeho dítě a jako anděl nad ní bděl. ... *Pletla v kytku rozmarýnu? Házela ji do voděnky / aby plula v širý svět?* hádal. Rozmarýna a Mateřídouška. Dvě tváře žen.

Líba po boku dvakrát staršího muže, kterého stále ještě objevovala, mlčela. Byla tu s ním jen napůl. Z těch dávných míst cítila tíseň i naději, žal i radost, smrt i zrození.

Ze zasnění ji vytrhl pocit, že nad vrcholem hradiště prolétá vysokým obloukem šíp. Snad tiché znamení připraveným družkám? Letní nebe však bylo prázdné a palisádové hradby už dávno lehly popelem.

„Největší naleziště avarských předmětů na našem území,“ prohodil Toman, který hledal v období nerovného soužití Slovanů s koňstnickými nomády klíč k našemu národnímu charakteru. „Zbytky osídlení na jižním předpolí sahají až do doby bronzové, pak tu byli ovšem i Keltové.“

Líba zařadila tu epochu kamsi mezi pračlověka a Přemysla Oráče. *Pod přivřenými víčky náhle zachytila v rozšíření brodu rozedrané postavy. V dalších záblescích je už viděla stoupat šikmo svahem k hradišti, které vyrůstalo před jejím vnitřním zrakem jako trikem animovaného filmu. Na ženy, shrbené pod tíží měchů s vodou, pokřikovali z plošin v rozích palisád cizorodým jazykem strážní s luky.*

Zaplašila ty zneklidňující představy. „Výhledy měly nádherné, ale jinak...“ Cítila, že i její společník vnímá atmosféru toho návří.

Skutečnost byla mnohem horší, připomněl si Toman docentovu interpretaci úryvku z kroniky mnicha Fredegara:

Nájezdníci se zbytky pěších slovanských befulků, nasazovaných v bojích do prvních řad, se vraceli z loupeživých výprav zimovat ke svým poddaným a brali do loží jejich manželky a dcery...

Avarskému jhu se nakonec postavili synové nomádů ze slovanských žen, ještě příliš mladí, aby táhli zjara do bojů s Franky.

‘Údajně!’ napadl praktik ihned ten nesmyslný popis: ‘Že by holobrádci pobíli zkušené válečníky, aby jim neказili kamarádky? K tomu povstání došlo, ale všechno muselo být úplně jinak!’

Líba si zakryla oči.

Z oblaků prachu vystupovaly hrozivé siluety jezdců, znavených dlouhou cestou, zkřehlých sychravým podzimem, lačnicích po teplých tělech....

Obyvatelky hradiště musely přežít, jak se dalo, aby mohly přežít jejich děti.

„Odkud vlastně přišli ti... ti?“

„Avarština je jedním z jazyků Dagestánu,“ pokrčil Toman rameny. ...Nebylo by lépe nevědět?

Až budou testy DNA běžné, sedmina mužů zjistí, že krmili kukaččí mláďata nezbedných žen, a zájemců o otcovství ještě ubude. A všem nám naměří pár procent kořistnické krve.

Představil si inzeráty: *Poloavar hledá čtvrt slovanku*
Zn.: Ke společným nájezdům

„Je to tu... složité,“ zašeptala dívka. Potřebovala být chvíli o samotě.

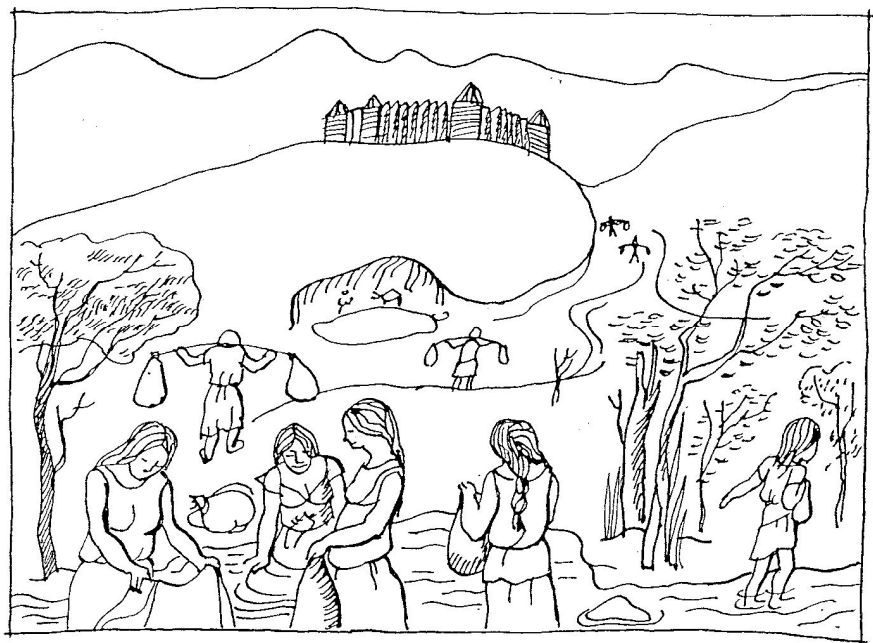
Inženýr si rozložil patentní berličku do trojnožky a s úlevou dosedl na vypjatou vepřovici.

Kanadský smrček, který zasadil na závětrné straně, bude brzy viditelný od cesty, přemítal. Předvídavě vybral křivolaký dvoják, odolný vůči nepohodě i nájezdům slovanských kořistníků kolem Vánoc.

Líba zatím křivovala zamýšleně nádvořím někdejšího hradiště, tu a tam zastavovala a v podřepu pokládala ruce vedle sebe na zem. Na vyvýšeném místě zavřela oči a pokusila se sled záblesků propojit.

Dole, v kulisách neprostupného pralesa, na jediném vymýceném místě postávaly na břehu i po kolena ve vodě zase ty rozedrané ženy.

Náhle se nejmenší z nich nenápadně oddělila a zamířila proti proudu.

Vcítila se do rozhodnutí té zubožené holky, ale přes klenbu korun ji nedokázala sledovat dál. Představila si široký úval pod sebou, kde lidé po staletí obdělávali políčka, pole a lány, pokrytý ještě pralesem.

Když se vracela do přítomnosti, cítila, že ji Toman pozoruje.

„Lepší je mít jasno,“ prohodil rozpačitě. Uvědomoval si, oč je jako žena citlivější, ale věřil, že to unese. „Tady nejspíš všechno začalo...“

Daleko ve vnitrozemí vystupoval z šedého oparu zhola zbytečný Říp.

„Chlapi to měli snadný,“ řekla Líba drsně, aby přemohla emoce, které jen stěží zvládala, když ho podpírala cestou zpátky k autu. „Vás jen pobili.“

Rekonvalescent, který před půlrokem ještě balancoval na hraně mezi smrtí a neživotem, rozumně mlčel.

„Mám pocit, že bych měla něco udělat, nějak ty zlé věci napravit!“ dodala tiše, ale s přesvědčením.

...A já mám být její předurčený nástroj! připomněl si předpověď své spolence ještě v bílé čelence za pultem lázeňského bistra. Já – po boku Johanky z Arku? Nebo nějaké Matky Terezy?

To ještě netušil, kolik tváří bude mít Libuše, kolika ženám bude sloužit, a kolik jich, pro dobrou věc, půjde s ní..

Když Zuzanka zahlédla dvě postavy na vrcholu kopce, vesele jim zamávala. Byl to vlastně docela hezký výlet. ...Ten příští by mohl být ještě zajímavější, představila si jízdu do porodnice s houkajícím policejním doprovodem, jako vystřiženou z filmové komedie.

Bude se mnou, i když jinde. Odejde, ale bude se vracet, a to mi zatím stačí.

Vyzvedli ji dole u můstku. Cestou zpátky všichni tři zaraženě mlčeli.

Líba ohleduplně zpomalovala přes hrboly, ale do automapy ani nenahlédla.

Jako by odtud pocházela.

Přes všechnu snahu Toman neuspěl. Nadcházející události ho zajímaly a dojmaly, ale na moderní lékařku měla Zuzanka zastaralé představy.

„Tohle je ženská věc.“ Nechtěla, aby kvůli ní měnil program a jeho nabídku jakékoli pomoci s díky odmítla: „Ještě je spousta času!“

Všechno měla přesně spočítané, od počátku vycitěného ženskou intuicí.

V lázeňském areálu porušila Líba 'zákaz vjezdu' sporným způsobem: k budově svobodárny zacouvala. Vynesla doktorčinu objemnou kabelu do vestibulu a vyčkávala u výtahu.

Netoužila vidět, jak se ti dva loučí, ale cítila k té neohrané ženě tak silnou rodovou sympatii, že by pro ni v té chvíli udělala cokoli.

„Chcete si sáhnout?“ zašeptala doktorka nejspíš, když nastoupily do kabiny.

Líba měla pocit, že pod napjatou kůží cítí pohyb. Další kousek skládanky zapadl na své místo. *Čekáme na tebe!*

Zuzanka obývala už desátým rokem útulnou garsonku v nejvyšším patře, s výhledem na modravý pás Krušných hor, a ani ji nenapadlo, že by mohla žít někde jinde. Postýlka se sem vejde, tak co.

„Všechno dobře dopadne,“ loučila se s ní Líba u dveří a nemyslela jen na příští dny, ale daleko dopředu.

... Jsem snad nějaká dobrá sudička! napomínala se, když sjížděla výtahem.

Toman se zatím přesunul na zadní sedadlo, kde měl víc prostoru pro zjizvená kolena. – „Všechno v pořádku?“

Pohlédla mu pobaveně do očí, vklouzla za volant a otočila klíčkem.

„Zvláštní místo,“ přenesl se inženýr v myšlenkách zpátky na hradiště, aby nemusel čelit otcovskému neklidu. „Když ukázali Nejedlému výsledky průzkumu, odvolal archeology a přikázal, aby tam poslali pásové traktory.“

Povšiml si Líbina nechápavého výrazu a dodal: „To byl všemocný ideolog a rudý ministr kultury. Takový nahrblý stařec; všichni se mu smáli. Dožíval v přepychu, obklopen krásným uměním a oduševněnými ženami...“

V té chvíli si poprvé uvědomil, kdo vlastně tenkrát vyhrával.

„Těžkými pluhy drtili bronzové uzdičky avarských koní i střepy hliněných nádob se slovanskými vlnovkami. Těch sto padesát let nerovné symbiózy se nehodilo do naší národní historie...“

„Jsou tam pořád – všichni!“ rozechvěl Líbu pocit, že přelétá ten výrazný vrch v obrovském stroji, jako z Vesmírných válek, za dunění basů v Dolby systému; že se sama stává těmi masivními křídly! Silou vůle přesměrovala kolos proti toku stříbrné stružky pod sebou. Dole zachytila pohyb.

Lidská troska – uprostřed drsné divočiny – možná však přijatelnější než zvůle násilníků mířila k pásu hor na obzoru.

Nevěděla, zda může ovlivňovat, 'co už bylo'. Soustředila se a poslala dolů alespoň povzbuzení.

Otrhaná dívka z ničeho nic vzhledla pátravě k nebi.

Na moment měla Líba neskutečný pocit, že se jejich oči setkaly. Byl to ale asi jen pohled do prázdna, stočený v příští vteřině ke slunci. Zkusila odchýlit vznášedlo k západu, kde tušila Ohň.

„Pozor!“ vykřikl Toman v posledním okamžiku.

Strhla volant doprava a vrátila se do přítomnosti.

„Vy přece máte ještě život před sebou!“ pokáral ji polovážně. O sebe nedbal. Po všem, co ho poslední rok potkalo, věřil, že je nezničitelný.

„Výkopy na tom návrší,“ pokračoval jakoby nic, „odkryly mezi obdélníky zapuštěných slovanských zemnic kruhové základy stepních jurt. Pět šest generací žili na jedné hromádce...“

„To muselo být hrozné!“ promítla si Líba v duchu soužití krutých mužů, podmaněných mužů, žádoucích žen i nechtěných žen.

„Nakonec se těch Avarů nějak zbavili; sami nebo s pomocí známého kupce se solí, a později dali na frak i Frankům, u Wogastisburgu. ... To byla vůbec nejslavnější bitva v naší historii – a ta pevnost stála dost možná právě tam,“ mávl Toman rukou ve směru kopce, kde na valech praslovanského hradiště dnes dopoledne zasadil svůj předposlední pamětní strom.

Líba dychtivě naslouchala. Z dějepisu věděla tak trapně málo! Rozhodla se co nejdřív navštívit knihovnu. Nevěděla proč, jen cítila, že je to důležité a nějak to souvisí se ženami. ... Ale nejdřív si musím najít práci.

Blížili se k nájedu na dálnici. Udržovala stálou rychlost a přemýšlela. ... Do začátků, než se uchytlí, jí inženýr nabídl byt, který užíval po návratu z emigrace, než se mu podařilo vykoupit dům po rodičích. Ze spropitného měla našetřeno pár tisíc a na nový život se těšila. ... V nejhorším začnu zase roznášet piva, říkala si, když nepřicházel žádný náznak pokynů shůry.

V Tomanově vilce bylo několik volných pokojů pro hosty, ale starý mládenec nechtěl, aby mu ta holka nahlížela zblízka do hlavy.

... Není zas tak ošklivá, přemítal. Když si na ni člověk zvykne, docela ujde. Pomohu jí někoho najít, začne vařit a dá s tím předvídaním pokoj!

... Co asi dělá Zuzanka? zaplavil ho pocit sounáležitosti. Měl jsem tam přece jen zůstat. I na zapřenou... Proč najednou brzdíme?!

Líba bez důvodu zpomalovala a po několika vteřinách sjela ze silnice na cestu, která se vytrácela v polích. Vystoupila, obešla vůz a otevřela mu dvířka.

Byl krásný podvečer, kouzelná chvíle mezi dnem a nocí, kdy příroda za posledního světla utichá. Vztáhla k němu obě ruce a on je automaticky vzal do svých.

Soucítil s tou mladou ženou; byla asi příliš dlouho sama.

Smála se mu do očí, a přitom bláznivě poňukávala.

„Hned zítra vám někoho najdu,“ utěšoval ji. Ano, to bude nejlepší.

„Už!“ řekla prostě a celá se rozzářila: „Máte... dceru!“

Přitáhl ji v návalu dojetí k sobě. Drželi se dlouze, beze slov.

„Jsou v pořádku?“ polekal se po chvíli. Odpověděla mu klidnýma očima. Věděl, že jí může důvěřovat. „Jak krásné je být dálkovým otcem – a znát i vás.“ Měl pocit, že slyší fanfáry. Než stačila nalézt odpověď, zazvonil jeho mobil. „Ano, víme,“ překvapil sestřičku. „Jedeme zpátky!“

Líba se už vracela za volant. Řídila opatrně a majestátně. Oba cestou snili o novém a neznámém.

Toman znal děti jen z dětství. S potomky svých přítelkyň vycházel, ale raději se jim vyhýbal, aby k němu náhodou nepřilnuli a nechtěli ho za tatínka.

Když mu sestřičky v porodnici ukázaly na pár vteřin přes sklo jakési opičí mládě (matka ještě neprocitla), odcházel se smíšenými pocity. Představoval si něco pěknějšího, ale také víc úcty k otcům, bez nichž by byly bez práce.

Do hlavního města dojeli až pozdě v noci. Líba pomohla zaraženému prvootci jen k brance a pokračovala 'k sobě' vozem z půjčovny, který dostala za úkol ráno vrátit.

Toman si měl příští den konečně vyzvednout svůj upravený speciál.

Domů dorazila až po půlnoci a uprostřed svlékání upadla do spánku. Na konci hluboké fáze nesnila jako obvykle v obrazech, ale vnímala zvuky:

Kolísavé nárazy větru do korun stromů, těžknoucích létem, na pozadí zurčící vody – a pak náhlé zasvištění a stoupající a klesající hukot, končící náhle, zlověstně, měkkým nárazem...

Vymrštila se. Několik vteřin ještě cítila ostrou bolest pod levou lopatku. Pak všechno odeznělo. – Šíp? napadlo ji v první chvíli.

...Obávané střely Avarů měly hlavice s otvory a za letu vydávaly hrůzostrašný zvuk, jako zlá meluzína. Takový nesmysl! Ale pro jistotu si prohmatala to místo, vlevo od páteře. Pod neporušenou kůží cítila jen kostnatá žebra.

To jsem přece já! Hodná a rozumná holka, která se rychle s každým domluví a dostává větší dýško než ty hezčí. Kdo by mně chtěl ublížit...

A v tom jí zase naskočil obraz rozedrané dívky, klopýtající kamenitým korytem potoka, pryč, co nejdál – kamkoli.

KNIHY s REKLAMOU

Prodejní ceny knih na úrovni čtyřnásobku skutečných výrobních nákladů už přesahují možnosti většiny čtenářů a klesající odbytvé vede k dalšímu nárůstu marží a výdajů na prezentaci a distribuci. Spíše než kvalita textu přitom rozhoduje obchodní strategie a kontakty.

Požizovací cenu brožovaných výtisků lze uhradit využitím pouhých 5% plochy k inzerci (asi 30 okének). Cílová skupina se vyznačuje vyšším vzděláním a důrazem na kvalitu života.

Čtivé knihy v 'komerční verzi' mohou být zaslány na požádání zdarma nebo nabízeny za symbolický poplatek.

budec@email.cz 604 422 381, 728 045 402

Na protilehlém konci české kotliny, obývané už v době kamenné tlupami lovců a sběraček plodů, půl tisíciletí civilizovanými Kelty, později dočasně Markomany a Kvády a konečně i prvobyteli slovanskými – na rozlehlé staré usedlosti v modravém klínu hor probíhal ten víkend sněm předních českých žen (co spolu mluví).

Masivní stůl po odsunutých Germánech, zaplněný vybranými pokrmy, předznamenával ráz setkání. Hostitelka sice naznačovala, že je přetížená důležitějšími úkoly (a vaření a úklid jsou dnes už stejně mužské práce); ale zajistila solidní základ hostiny nákupem selete ze svěřených fondů.

Přizvané ženy, ač nežádány, přivezly doklady svých dovedností. Pekáče a mísy naneštěstí nenesly jmenovky, a ty nejlepší dary byly často přisuzovány jiným. – „To se mi moc nepovedlo, ani to nezkoušejte!“ přiváděly frustrované kuchařky pozornost k výrobkům, na které byly právem hrdé.

Pohlednější delegátky přijely v doprovodu 'milenců', jaksepatří mladších, a neverbálně se trumfovaly věkovými rozdíly. Neoficiální, ale velkolepá akce však zůstala v detailech nedomyšlená. Psi, patřící ženám, které už nad muži zlámaly hůl, se porvali a milci, riskující dobré bydlo, se zpili lahvevní 'putovních' vín, které zde předčasně ukončily svoji pouť.

„Podívejte se na ně! To je úroveň!“ posloužili neukáznění samečci k obecnějším závěrům o druhé polovině světa. Majitelky psů a mužů odvedly své miláčky do ústraní, kde je pacifikovaly, a po chvíli se opět sešly kolem ohně, na kterém se rožnilo prasátko. Řekněme rovnou šovinistický kanec.

„Jsou čím dál horší,“ prohlásila úvodem hostitelka.

„A neplní kvóty!“

„Diskriminují!“ Mladá právnička, nespravedlivě často zvaná do televize, nebyla mezi svými družkami oblíbená, ale mezi přítomnými muži vyhrála místní kolo soutěže *Sexobjekt dnešního dne*.

„Kdykoli s námi jednájí, představují si nás nahé!“

„V učebnicích je trojnásobek mužských koncovek! Není pak divu, že se děvčátkům v životě nedaří,“ poznamenala genderová lingvistka, autorka nového slova 'hostka', které uvádělo do rozpaků manželky hostitelů i hostů a zatím se vžilo jen pro ni a v některých genderově korektních hanbincích.

„Počet žen v řídicích funkcích je stále zanedbatelný.“

„A počet vynálezů v Národním technickém muzeu, té baště mužské povýšenosti...“ spustila jako patentní elektromotorek svůj každoroční příspěvek vzdálená prapraneteř Křížíka.

„To vše probereme později,“ pozastavila nával stížností hostitelka. „Slíbila jsem vám překvapení,“ prohlásila a pohlédla na hodinky.

„Přiletí paní Alice?“

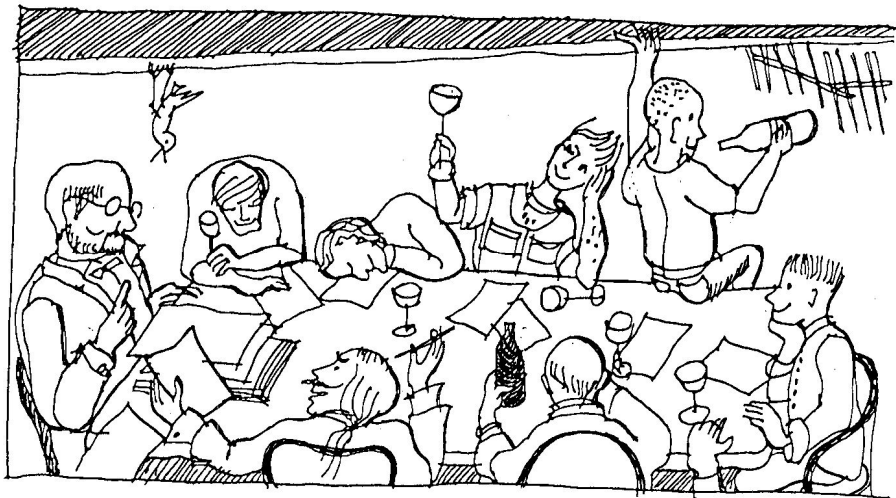
„Zvýšila nám příspěvky?“ radovala se genderová lingvistka. Od časů obrozené slovo tvorby novoslova podražila.

Než stačila *předsedka* promluvit, přiběhla z kuchyně její zardělá dcera, třikrát porůznu svobodná matka, a podávala jí mobil.

„Už na vás če-ká-me,“ artikulovala šéfka pečlivě.

Odmíchlala se a ještě pár vteřin vychutnávala informační převahu.

„Jak všichni víte, naše drahá patronka je velmi vážně nemocná, ale i v nejtěžších chvílích sleduje naši činnost. Zdá se, že částka, kterou letos poukázala ženskému hnutí, převyšuje všechna očekávání. Právní zástupce paní Alice, náš krajan, tu bude každou chvíli...“

Pohledy všech žen se stočily do údolí.

V perfektním načasování stoupala úzkou cestou k chalupě velká bílá limuzína. Prodloužený Cadillac vjel do dvora a po zastříženém trávníku pokračoval až k jídelnímu koutu.

Když si řidič povšiml ohničku pod motorem, rychle znovu nastartoval, prudce odcouval a blatníkem přitom zahrál na plaňkový plot jako na xylofon. Ženy se shlukly kolem vozu nejvyšší třídy, vystoupil však jen rozezlý šofér.

O chvíli později projelo bránou v oblaku kouře plastové autíčko, ze kterého vypadl tlouštík v tmavém obleku: „Achoj, damy! Vždycky chtěl jezdit takový!“ pozdravil výbor a neomylným instinktem veselých chlapíků zamířil ke skupince milců a vozatajů, nedbale rozložených ve stínu stodoly.

„Měly jste je nechat doma! doma!“ opakovala patentní praprainženýrka jako zaseknutý fonograf.

To by bylo ještě horší, horší! věděly omlazené padesátky.

Čechoameričan rychle převzal iniciativu a nejnovější sexistické vtipy ze zámoří překládal mužům do mateřštiny svých rodičů, kterou zajímavě komolil. Z roz dováděné družiny se ozývaly výbuchy smíchu.

Dvanáct apoštolů nové víry sledovalo bezradně právního zástupce sponzorky, které vděčily za nebývalý rozmach svých aktivit, vkusné vybavení Gendrocentra i velmi štedré odměny za přednášky, semináře a všechny ty výzkumy a průzkumy.

„Budu informovat mizis Stein!“ prohlásila předsedka zvýšeným hlasem, jako by doufala, že návštěvník zachytí přes dvůr její slova a polepší se.

„Zkusím ho přivést,“ povstala překladatelka do korektního jazyka.

„Posadte se u nás, paninko!“ halekal na ni už zdálky výrostek bez stálého zaměstnání, který dělal jedné z televizních osobností 'asistenta'.

„Jste naším čestným hostem,“ nasadila Jonka úsměv stárnoucí Afrodity.
„A prasátko už bude pečené. ... Jak se daří paní Alici?“

Americký právník na ni pár vteřin tupě zíral a pak otočil palcem dolů.
„Pani Alis už nedaří vůbec. Já nyní provedu váš fajnanc,“ naznačil buclatými
prsty peníze: „Prsatko napul sem.“

„I am sorry...“ ustupovala gendrovědkyně zaraženě ke svým.

Ženy ji obklopily: „Jaký je? Co říkal? Proč nejde k nám?“

„Není...“ Jak to vyjádřit korektně? „Není většinový.“

Jedenáct pusinek se pootevřelo. Tak proto! ...Naštěstí jsou na naší
straně. Až na ty, co k nim přišli od žen. Hleděli tázavě na svojí delegátku.

Jonka pokrčila nejistě rameny. „Horší je, že paní Alice už není s námi!“
pohlédla pietně k nebi. „Nadaci převzal on!“

„Čest její památce,“ vzpamatovala se předsedka, která tušila, co se blíží.
Když jí minulý týden jejich sponzorka volala z nemocnice, zdála se zmatená.
Říkala divné věci: ‘Někde je chyba... Musíte... Nesmíte... Já už...’

V minutě ticha, která ze situace vyplynula, si každá z žen promítala
následky nového vývoje do vlastní situace. Důstojné ticho přerušovaly
výbuchy mužského veselí.

Ve stínu stodoly, u stolu s poloprázdnými lahvemi, trhal Čechoameričan
listy ze svého bloku a rozdával je chlapům. Hledalo se něco na psaní.

Vědecké výzkumy potvrzují, že i u pečlivě
vybraných protějšků dochází při prvním
setkání tváří v tvář k negativním obranným
reakcím.

Zpočátku vypadá každý divně, ne-li hůř.
Naše patentované zařízení tento vizuální šok
prakticky odstraňuje.

ZVYKÁTKO

sestává ze dvou komor oddělených mřížkou.
Každý účastník vstoupí ze své strany potmě
a během konverzace se reostatem zvolna
přisvěcuje. Ze tmy vystupují zprvu jen měkce
rysy a obrysy a zrak má dost času přivyknout

novým tvářím a harmonizovat s címkoli neobvyklým. Pocity jsou
důležitější než pohledy, a utlumí-li se první dojem, člověk si zvykne na
všechno. Míra přijatelnosti výrazně stoupá a užitím *zvykátka* lze umístit
i jedince jinak vizuálně diskriminované.

DVOJSPOJ – Wilson @ son, výrobci mlžných komor

Inzerce

Radka nepotřebovala další zaměstnání za každou cenu. Toman svoji zdatnou asistentku z lázní zajistil na rok dva dopředu; klidně si mohla užívat.

‘Užívat’?! To slovo neznala. Pročesávala inzeráty, rozesílala osobní profil ve třech jazycích, oslovila několik nadnárodních firem a rozhodla sítě po internetu. Nevybírají si mě – já je třídím! Uvažovala i o televizi a novinách. Na nástupním platu jí nezáleželo, peníze za ní brzy přicházely samy.

Chtěla předurčovat události a ovlivňovat lidské osudy.

‘Romanticky’ založení potenciální zaměstnavatelé, kterým její střízlivý tmavý kostýmek, profesionální kompetence i naprostá absence náznaků, že na ně bude ‘hodná’, signalizovaly její nevhodnost, se zaplétali do vysvětlování o svých představách nějaké ‘obyčejnější’.

... Obyčejné to mají snazší – v práci i po práci.

V podnicích s důrazem na výkon dostávala bystrá ekonomka nabídky k nástupu ihned, s výjimkou organizace, v jejímž čele stála žena.

Diskriminace, nebo intuice? Ještě nevěděla, co chce, ale rozeznávala potenciál různých příležitostí. Odškrtovala postupně nevalné a nevhodné firmy a neúčinnost, se kterou se setkávala, ji udivovala.

Pozvání k pohovoru ‘někdy v pátek po obědě’ samozřejmě pozměnila na pondělí dopoledne.

Po krátkém setkání v recepci pozval šéfredaktor Radku do své kanceláře.

Dvojitě prosklenými stěnami buňky, zavěšené vysoko v prostoru haly, nepronikal hluk; o to víc vnímala dynamický náboj budovy, soustředující redakce různých periodik, tiskárnu i balírnu distribuce.

Poslední čísla vydávaných magazínů si samozřejmě prostudovala přes víkend. ... Jsme tak hloupé, nebo se na tom teprve soustavně pracuje?

U psacích stolů zavalených stohy papírů se skláněly nad klávesnicemi počítačů většinou ženy, ale práci jim zadávali muži, rázující uličkami s maskami naléhavosti a odpovědnosti.

„Mluvíte dobře anglicky a žila jste venku. Kdo dnes kupuje časopisy? Tedy kromě sportovních, počítačových a těch... obrázkových?“ zeptal se.

„Ano. Čteme víc.“

„A věříte víc.“

„Snažíme se pochopit ten váš svět,“ řekla napůl žertem.

„Dáváme většině, která není příliš úspěšná a šťastná, *trvale* naději!“ shmul šéfredaktor deset let udivujících zkušeností v nejširším segmentu periodik. – „Kdy můžete nastoupit?“

Než stačila zareagovat, z principu zdrženlivě, přestože už při pohledu do dvorany kypící intenzivní činností vycitila svoji příležitost, dodal: „Nejdřív vás pošleme do Států na školení o gendrové korektnosti...“

Odmlčel se a zkoumavě na ni pohlédl. Nezachytil žádnou reakci a pokračoval: „Když už tam budete, můžete se podívat zblízka na jejich nabídku ženám. Zajímá nás celé spektrum – od natěšených nevěstinek po zaryté feministky.“

„Naše ženy jsou přece úplně jiné,“ namítna Radka.

„Pole neorané,“ shrnul s potěšením potenciál místních čtenářek. „Přitom rozhodují o rodinných financích víc než ti, kteří víc vydělávají...“ zamnul si v duchu ruce. „Obchodujeme se zájmem – a ten je přímo úměrný cirkulaci.“

„V čem by spočívala moje práce?“ zeptala se mladá žena věcně.

„Co z toho místa uděláte, bude záležet na vás.“ Věděl, že našel tu pravou, ale nechtěl hned zmiňovat, že jde o novou, strategicky důležitou pozici. Ještě by si myslela kdovíco a chtěla by přidat.

Cítila, že to místo je přesně pro ni. Jen neměla žádnou představu k čemu.

„Třeba vás něco napadne...“ usmál se šéfredaktor a poslal ji do osobního.

Cestou domů se Radka v duchu vracela k té odmlce a k tónu jeho hlasu. Chtěl, abych došla k nějakému závěru sama... Ale proč se tak usmíval?

Co mi ušlo?

Radka byla na automatické řazení zvyklá ze svého pobytu ve Státech. Slíbila Tomana vyzvednout a odvézt v novém voze na zrušené vojenské letiště, kde by se v klidu učil přidávat plyn a brzdit lepší nohou.

Mechanici však namontovali omylem pedály pro levonožce a převzetí 'speciálu' se opět o den odsunulo.

Odpoledne přišli rozpačitému otci poblahopřát staří přátelé.

„Co třeba *Jawa*?“ připomněl mu docent jméno, které bezdětek ještě nedávno doporučoval jiným.

„Pro budoucí inženýrku a vynálezkyni to náhodou není špatné.“

„Prosím tě!“ vyjela na něj Helenka, ředitelka školy, která věděla, jak zlomyslnou pozornost přitahují neobvyklá jména. „Zuzanka je rozumná a nic takového nedovolí.“

„Chtěla něco starobylého a vlasteneckého,“ vybavil si docent poslední setkání s už nemladou lékařkou, prozářenou nadcházejícím mateřstvím.

„Mičava?“ navrhl novopečený otec, který se teprve nedávno dozvěděl, že malé děti celé noci prokřičí: „Nebo Pssta?“

„Cože!“ vyskočila Helenka.

„Velmi starobylé slovansko-avarské jméno: *Ženo mlč a zakys kumys!* Opojný nápoj z kvašeného koňského mléka,“ dodal.

„Fuj,“ otfásla se Helča. „To určitě! Jak by ty koně dojili?“

„Mají takové savky,“ naskočil Tomanovi obraz slovanských dívek, krev a mlíko, nucených pečovat o herky znavené dlouhými výjezdy a ještě chystat opojné nápoje svým zběsilým pánům.

„Co třeba Krasava?“ inspirovala učitelskou mysl opera.

„Co Kvasava?“ navrhl docent kvasný kumpromys.

„Krasava je z Libuše, od Smetany,“ prohlásila Helenka autoritativně.

Inženýr se s oporou francouzských holí odbelhal do kuchyňského koutu. Vařil rychle, dobře a rád, a nikdy dvakrát totéž, i kdyby chtěl. Dokončoval večeři a představoval si svět, do kterého doroste jeho zatím bezejmenná dcera. ... Bude to svět kuchařů, nebo už zase kuchařek? Vyplatí se ´singlům´ vařit jen pro jednoho? uvážil i tu nejsmutnější alternativu.

Netušil, že dítě, které včera přibýlo na svět, už dostalo jméno a v kolonce OTEC stálo *Neznámý*. Doktorka jen dodržela, co slíbila: ´Nic nebudu chtít.´

„Už si Radka něco našla?“ vyptával se mezitím docent Helenky na její brilantní dceru.

Toman, který litoval, že v mládí častěji nepostál a nepromyslel co dál, nabádal svoji asistentku z lázní, aby se do ničeho nehrmala.

„V biblických dobách se chodilo dozrávat do pouště, na celé roky,“ poznamenal a dodal: „Živili se smaženými kobylkami.“

„A kobylčím mlékem,“ přihodil docent.

„Nastupuje do redakce nějakého ženského časopisu,“ překvapila Helča bývalé spolužáky nejčerstvější informací.

Příští ráno v deset nula nula dorazila Radka taxíkem k Tomanově vilce. Poručila řidiči třikrát krátce zahoukat, prostrčila ruku škvírou v mřížce, odjistila branku zezadu a zmizela v zeleni přerostlých stromů.

Rekonvalescent se na *autoškolu* pečlivě připravil a ve cvičkách, které si opatřil, ´aby měl v nohou cit´, připomínal Enšpíglu.

Převzala aktovku s hotovostí, na níž trval autoprodávce, který tvrdil, že nedůvěřuje bankovním převodům, ale ve skutečnosti se kryl pro případ, že by emigrant platbu pozastavil. Těžko by našel jiného zámožného monopeda.

V autosalónu právě probíhala ´akce´ a zákazníci si mohli jako bonus zvolit autorádio, tažné lano nebo dětskou sedačku. Inženýr přijímač neužíval, protože ho při jízdě rušil v přemýšlení, a lana dostával pravidelně od přátel k narozeninám. Ukázal bez myšlení na sedačku, kterou zamýšlel darovat docentovi a Stelle. Pak se mu ale zatajil dech: „Můžete nám ji přidělat?“

O několik hodin později zamířili k neužívanému vojenskému letišti, zmluvenému jen pro ten dnešní den, od vojáka, který tam stál na vartě.

Motor zaburácel a zrychlení je vtisklo do sedadel. Na konci přistávací dráhy strhla Radka vůz do přesně kontrolovaných obousměrných hodin.

„Hlavně vyzkoušej ruční brzdu, na tu budu spoléhat! ... Už ses zbavila té své hračky?“ vzpomněl si Toman na jemný kabriolet, který se jeho asistence v naší drsné zemi neosvědčil.

„Koupil ho nějaký playboy, jinému chlapci. Dostanu služební vůz.“

„Takže už ses rozhodla! Určitě máš na víc.“ Představoval si ji v podnikání nebo v diplomatických službách.

„Nevidíš ten potenciál?“

„Všechno už přece vychází,“ namítl. Chybí jen *Kladná tchyně*.“

„Víš, kolik našťvaných, nešťastných a frustrovaných žen chce vědět, proč se jim nedaří?“

„To je snad jasné.“

„Potřebují vysvětlení ‘mimo sebe’ – a naději. Budu psát, co se kde povedlo, a jak úplně jiné ženy řeší úplně jiné problémy úplně jinde.“

„Ženská otázka nemá řešení. Co na jedné straně zdánlivě získají, na druhé skutečně ztratí.“

„Jistě. Ale řešení se musí hledat, i když není,“ uzavřela Radka debatu a pustila se do vytyčování slalomu z oranžových výstražných kuželů, které přivezla v batohu.

Nechtěl vědět, kde je vzala, a doufal, že je tam zase brzy vrátí.

V následujících dnech zkoušel rekonvalescent krátké výjezdy v lehkém provozu; na delší výlet si zatím netroufal. Neodvratně se mu však rýsovala další návštěva lázní.

Líba zatím nespěchala do práce a nabídla mu pomoc v naději, že jim zbude cestou zpátky pár hodin na další návštěvu hradiště, nedaleko od hlavní silnice na západ.

Cítila, že by tentokrát měla zkusit pěšinu podél říčky, nebo ještě lépe, přímo vstoupit do vody a brodit se proti proudu kamenitým korytem. Nevěděla proč, ani kam by došla. Chtěla si jen zopakovat ten pocit.

‘Zopakovat’? podivila se.

Toman jí poděkoval. Věděl, že se musí konečně rozhodnout a vyrazit do lázeňského městečka sám.

Najezdil statisíce mil, vlevo i vpravo, ale po roční absenci si připadal na rušné silnici jako žena s čerstvým řidičským průkazem. Ani houkáním a hrubými gesty netrpělivých mužů se však nedal vyprovokovat.

...Oč jsem lepší než vy, frajeři! Ne proto, že jsem víc miloval a vydělal, ale protože *myslím!*

S pocitem hrdosti, že to dokázal, zaparkoval před porodnicí. Auto bez levé šlapky zamykat nemusel, jen šílenec by v něm zkoušel odjet. Přemohl nechuť ke kyticím a koupil v kiosku něco menšího, elegantního, jen tak do rukávu.

V recepci se klukovsky usmál na sestřičku, která tu minule nebyla, předpokládaje, že ho předchází jeho reputace: „K paní doktorce...“

„Vy jste otec Vlastičky?“ rozzářila se mladá žena a šokovala ho poprvé.

„Co! – Jaké *Vlastičky?!*“